

Sygn. akt VI Ga 134/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Jerzy Naworski

Sędziowie: SO Zbigniew Krepski, Jakub Rusiński (spr.)

Protokolant sekr.sąd.Małgorzata Barabasz

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2013 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa E. S.

przeciwko J. G.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 24 maja 2013 r., sygn. akt V GC 471/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt II (drugim) w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki dalszą kwotę 2.646,91 zł (dwa tysiące sześćset czterdzieści sześć złotych dziewięćdziesiąt jeden groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 17 września 2010 r. do dnia zapłaty i oddala powództwo w pozostałej części oraz w pkt III (trzecim) w ten sposób, że obniża zasądzone od powódki na rzecz pozwanego koszty postępowania do kwoty 496,90 zł (czteryście dziewięćdziesiąt sześć złotych dziewięćdziesiąt groszy);

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 730,72 zł (siedemset trzydzieści złotych siedemdziesiąt dwa grosze) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego

Sygn. akt VI Ga 134/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 maja 2013 r. Sąd Rejonowy we Włocławku zasądził od pozwanego J. G. na rzecz powódki E. S. kwotę 1.671 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12.10.2012 r. kwotę 2.646,91 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18.9.2010 r. i kwotę 1.037,23 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4.8.2010 r. (pkt I), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt II) i zasądził od pozwanego na rzecz powódki koszty procesu w kwocie 1.178 zł (pkt III).

Swoje rozstrzygnięcie oparł na ustaleniach i rozważaniach przedstawionych w uzasadnieniu wyroku wynika z nich, że w dniu 5.08.2009 r. Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. we W. zawarł z J. G. umowę nr (...), przedmiotem której była dostawa i montaż bezdotykowej myjni samochodowej. Cenę za dostawę i montaż uzgodniono na kwotę 103 700 euro (brutto). Na dostarczoną myjnię dostawca udzielił pozwanemu 36-ciomiesięcznej gwarancji. Warunkiem utrzymania usług gwarancyjnych było wykonywanie regularnych przeglądów technicznych - odpłatnych u zamawiającego.

Z tego tytułu pozwany zapłacił prawie całą należność za wyjątkiem kwoty 246,96 euro.

W ramach planowych przeglądów, (...) obciążył pozwanego kwota 1.671,40 zł.

oraz dostarczył szampon do myjni (...) w ilości 240 kg za kwotę 5.293,82 zł

Ponadto inicjujący postępowanie w sprawie Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. we W. sprzedał pozwanemu odkurzacza, szorowarkę i płyny czyszczące do używania przez powoda w prowadzonej przez niego restauracji za kwotę 16 387,04 zł.

W piśmie z dnia 6.12.2012 r. powód poinformował o zbyciu przez powoda swojej wierzytelności E. S..

W zawiązku z powyższym w miejsce dotychczasowego powoda (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. wstąpiła E. S., która w pełnym zakresie podtrzymała w całości zgłoszone powództwo.

Na rozprawie dnia 24.01.2013 r. pozwany wyraził zgodę na wstąpienie do sprawy E. S..

Sąd Rejonowy stwierdził, że żądanie powódki wynika z czterech faktur VAT.

1. Należność z faktury VAT (...) dotyczy dokonanych przez dostawcę (...) usług serwisowych. Wynika to *expressis verbis* z zapisu § 7 umowy nr (...).

W swoim sprzeciwie pozwany podniósł, że nie otrzymał faktury VAT (...). Ta faktura nie została wprowadzona do rejestru zakupów pozwanego od powoda, co potwierdza zestawienie zakupów VAT od (...) w okresie 1.08.2010 r. do 1.11.2010 r.

Stwierdzenie to nie jest zdaniem Sądu Rejonowego zgodne z prawdą. Fakt posiadania niniejszej faktury potwierdza treść pisma pozwanego z dnia 23 listopada 2011 r.

W piśmie tym wręcz przyznaje, iż serwis wyszczególniony w fakturą został wykonany. Potwierdzają ten fakt zeznania świadków M. B. i P. S..

Według Sądu Rejonowego zeznania są całkowicie wiarygodne i potwierdzają w całej rozciągłości wykonywane przez nich przeglądy serwisowe.

Pozwany wskazał również, iż powód nie wywiązywał się terminowo odnośnie zgłoszeń usterek z tego okresu objętych rękojmią i gwarancją. Pozwany zgłaszał kolejne usterki w pismach z 03.08.2010 r. 21.09.2010 r. 22.09.2010 r. Z uwagi na to, że przedmiot umowy miał liczne usterki, które w braku reakcji powoda pozwany musiał wykonać we własnym zakresie, poza tym powód nie dostarczył pozwanemu, wskazywanych w pismach z 2010 r. i 2011 r., w szczególności w piśmie pozwanego Lp. (...) z dnia 5.11.2010 r. elementów koniecznych wyposażenia. Ponadto przyjazd ekipy serwisowej wynikał ze zgłoszonych usterek. W okresie do wystąpienia z powództwem powód nie rościł też żadnych pretensji z tytułu nierozliczenia przyjazdu ekipy serwisowej. Stąd żądanie zapłaty za przegląd serwisowy jest niezasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Jednak te zarzuty nie mają żadnego związku z przedmiotem tego żądania i jako takie nie mogą zatem zniweczyć jego zasadności. Czym innym był przyjazd ekipy serwisowej celem dokonania naprawy gwarancyjnej, a czymś innym dokonanie okresowego przeglądu gwarancyjnego.

2. Kwoty 5 293,82 zł powód domagał się za dostarczony szampon D. w ilości 240 kg (faktura VAT (...)).

Sam fakt sprzedaży nie był sporny. Pozwany podniósł jednak, że reklamował dostarczony towar i wnosił o przekazanie atestu na środek, jak również wnosił o fakturę korygującą i odbiór 120 kg środka, jako nie nadającego się do użytku. Informował też powoda o licznych interwencjach klientów myjni w sprawie niskiej jakości środka myjącego stosowanego w automyjni.

Sąd Rejonowy ustalił, że szampon dostarczono 10 września 2010 r. i brak atestu znany był pozwanemu od początku. Pomimo tego używał dostarczonego szamponu, nawet w sytuacji, gdy klienci myjni skarżyli się na jego jakość

i zużył go w ilości ok. 120 kg. Jednak dopiero pismem z dnia 26 stycznia 2011 r. zareklamował dostarczony szampon i zażądał odbioru pozostałej ilości 120 kg, a następnie pismem z dnia 3 marca 2011 r. wskazał na brak atestów

Powód nie odpowiedział na wezwanie w związku z czym pozwany należności za fakturę nie zapłacił.

Jednak w takiej sytuacji pomimo wcześniejszej wiedzy o wadzie szamponu, pozwany zużył połowę dostarczonej ilości. Wadę fizyczną jednoznacznie potwierdzają zeznania świadków Ł. M., P. B. i S. G.. Ich wiarygodność nie budzi wątpliwości. Ponadto powód nie dostarczył atestu sprzedanego szamponu, a wada ta istniała od początku. W tych okolicznościach według Sądu pierwszej instancji pozwany winien zapłacić za zużyty szampon w ilości 120 kg tj. kwotę 2.646,91 zł. Co do pozostałej części Sąd Rejonowy, oświadczenie pozwanego należy potraktować jako odstąpienie od umowy; powód bowiem nie usunął wad (dostarczając stosowny atest), ani nie wymienił szamponu na wolny od wad, a jego nieprzydatność do zamierzonych celów została wcześniej bezspornie wykazana.

3. Kwota 16.387,04 zł dotyczy zapłaty za fakturę VAT (...), wg której dostarczono pozwanemu odkurzacz, szorowarkę i płyn H. jest bezsporna.

Pozwany wskazał jednak, że ta kwota została potrącona z wystawionej przez pozwanego faktury VAT nr (...) z dnia 11.10.2010 r. na identyczną kwotę

Według pozwanego strony ustaliły, że powód nie zapłacił za sprzedane i dostarczone powodowi drzewka i krzewy, których szkółkę prowadzi pozwany i które wraz z S. G. (2) dostarczył powodowi. Ustalono wzajemną w tym zakresie kompensatę należności z faktur wystawionych na identyczne kwoty. Potwierdza taki sposób rozliczenia również treść pisma pozwanego z dnia 1.08. 2012 r.

Sam fakt sprzedaży roślin wyszczególnionych w ww. fakturze pozostaje bezsporny.

Powód jednak stwierdził, że zarzut potrącenia jest niezasadny, albowiem wg niego pozwany nie dostarczył jakichkolwiek roślin. Dowodem takim nie może być faktura, przyjęta i podpisana przez powoda.

Zdaniem Sądu Rejonowego argumentacja powoda zupełnie nie zasługuje na uwzględnienie. W pierwszym rzędzie zaznaczył, że umowa sprzedaży została skutecznie zawarta, zaś wtórną rzeczą pozostaje spełnienie świadczeń wynikających z takiej umowy. Skoro strony inaczej nie postanowiły, świadczenia powinny zostać spełnione jednocześnie (art. 487 § 1 k.c.).

W okolicznościach niniejszej sprawy należy jednoznacznie uznać, że pozwany spełnił swoje świadczenie dostarczając rośliny wyszczególnione w fakturze VAT nr (...) z dnia 11.10.2010 r. Świadczą o tym jednoznacznie i spójne zeznania pozwanego i świadka S. G. (2)

Potwierdzeniem ich zeznań stanowi faktura VAT nr (...) z dnia 11.10.2010 r. podpisana przez Prezesa Zarządu (...). Sąd Rejonowy stwierdził, że w praktyce obrotu gospodarczego niezmierną rzadkością jest podpisywanie faktur przez nabywcę, tym bardziej przez osoby zarządzające osobą prawną. Podkreślił, że faktura szczegółowo wskazuje asortyment towaru i opiewa na kwotę identyczną z ceną wymienioną w fakturze powoda VAT (...). Pozwala to na wysnucie wniosku, iż zamiarem stron była kompensata wzajemnych wierzytelności. W tych okolicznościach za całkowicie niewiarygodne należy uznać zeznania świadka P. K. – Prezesa Zarządu (...)

Uwzględniając powyższe Sąd Rejonowy uznał, że pozwany skutecznie, w rozumieniu art. 498 i nast. k.c. złożył oświadczenie o potrąceniu, co skutkowało umorzeniem wzajemnych wierzytelności.

4. Żądanie zasądzenia kwoty 1.037,23 zł tytułem pozostałej części ceny za dostarczoną myjnię Sąd pierwszej instancji uznał za całkowicie uzasadnione.

Pozwany podniósł, że strony uzgodniły przy dokonywaniu rozliczenia ostatniej transzy płatności dokonanej przez pozwanego na rzecz powodowej spółki gotówką do rąk prezesa powodowej spółki z kasy zakładu pozwanego, w dniu 13.10.2012 r., kiedy to pozwany zapłacił kwotę 10.000,00 zł, że jest to rozliczenie ostateczne

Pozwany podniósł odnośnie tej kwoty zarzut przedawnienia roszczenia, ponieważ oddanie przedmiotu umowy nastąpiło w dniu 14 lipca 2010 r., a zgodnie z art. 646 k.c. roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem lat dwóch od dnia oddania dzieła. Powyższe dotyczy również terminu przedawnienia wynagrodzenia z umowy o dzieło.

Według Sądu meriti twierdzenia pozwanego o zapłacie całej ceny za myjnię i ostateczne rozliczenie stron w gotówce nie znajduje żadnego potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym. Nie doszło także do przedawnienia roszczenia.

W tej sytuacji, roszczenie powódki w zakresie w jakim okazało się uzasadnione Sąd Rejonowy uwzględnił na podstawie art.535 k.c. (pkt I).

Pozwany skutecznie dokonał potrącenia części wierzytelności i skutecznie odstąpił od umowy sprzedaży szamponu, na podstawie art. 498 k.c. i art. 560 § 1 k.c., i w tym zakresie powództwo podlegała oddaleniu (pkt II)

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł po myśli art. 100 k.p.c.

Powódka wniosła apelację w części dotyczącej oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów procesu (pkt II i III).

Według skarżącej Sąd Rejonowy naruszając przepisy art.232 k.p.c. oraz art.6 k.c. bezzasadnie przyjął, że pozwany wydał towar z faktury VAT nr (...) z dnia 11.10.2010 r. W tym zakresie Sąd meriti dokonał także sprzecznych ustaleń z treścią materiału dowodowego, uznając za wiarygodne zeznania S. G. (2). W rezultacie doszło do naruszenia art.535 k.c. poprzez przyjęcie, że istniała wierzytelność z w/w faktury, która mogła zostać potrącona z bezsporną wierzytelnością powódki.

Ponadto powódka zarzuciła Sądowi pierwszej instancji naruszenie art. 563 k.c. poprzez jego niezastosowanie i uwzględnienie prawa pozwanego do odstąpienia od umowy zakupu szamponu do myjni samochodowej, pomimo niezachowania przez pozwanego wymaganych aktów staranności.

W oparciu o takie zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na jej rzecz dalszych kwot, tj. 16.387,04 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3.9.2010 r. i 2.646,91 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 10.9.2010 r. oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w całości, ewentualnie uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powódki kosztów postępowania za drugą instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy przyjmuje za własne ustalenia faktyczne, dokonane przez Sąd pierwszej instancji. W istotnym dla rozstrzygnięcia zakresie ustalenia te są zgodne z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, a jego ocena, odpowiada treści art. 233 § 1 k.p.c. i mieście się w określonych w nim granicach swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodowej całości materiału dowodowego. Ustalenia te są ponadto wystarczające do dokonania oceny zasadności apelacji.

Skarżąca nieskutecznie kwestionuje w apelacji uprawnienie pozwanego do potrącenia wierzytelności z wystawionej przez niego faktury VAT nr (...) na sprzedaż drzewek i krzewów z faktury należnej powódce z faktury VAT nr (...) o takiej samej wartości transakcji.

Bezspornym jest, że faktura na sprzedaż drzewek i krzewów została podpisana przez prezesa zarządu (...) sp. z o.o. (cedenta). Znaczenie podpisu dłużnika na fakturze VAT należy ustalić przez przyzmat zasad współzycia społecznego oraz ustalonych zwyczajów, przy uwzględnieniu okoliczności jego złożenia. Słusznie akcentuje Sąd Rejonowy, że szczególnego znaczenia nadaje dokumentowi rozliczeniowemu podpisanie go przez członka zarządu spółki. Podpis stron transakcji na fakturze potwierdza istnienie zobowiązania w kształcie wynikającym z tego dokumentu. Ponieważ faktura VAT według art.106 ust.1 ustawy z 11.3.2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn. Dz.U. z 2011 r., nr 177, poz.1054 ze zm.) ma stwierdzić dokonanie sprzedaży zaś zgodnie z art.535 k.c. wykonanie umowy sprzedaży polega na przeniesieniu na kupującego własności rzeczy oraz jego wydaniu, podpisanie przez kupującego faktury przemawia za tym, że towar został mu wydany (por. J.Szuszkiewicz, faktura VAT jako podstawa wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. MoP 2013 r., nr 9, s.503). Dowodem na okoliczność spełnienia przez pozwanego świadczenia niepieniężnego z przedmiotowej faktury są także zeznania świadka S. G. (2). Kwestionowanie tego dowodu w oparciu o rodzinne relacje z pozwanym nie są wystarczające dla podważenia wiarygodności świadka. Natomiast wskazywana przez pozwanego w apelacji okoliczność, że nie jest możliwym, aby transport zakupionych na fakturze drzewek i krzewów odbył się jednym samochodem o ładowności 12 ton, jest tylko twierdzeniem strony.

Powódka nie udowodniła, że przy sprzedaży towarów przez pozwanego jedynym wiarygodnym dowodem wydania zakupionych rzeczy był dokument WZ, którego pozwany nie przedstawił.

Podsumowując, pozwany broniąc się przed roszczeniem powódki zarzutem potrącenia wykazał istnienie wierzytelności wzajemnej, a tym samym były podstawy do uwzględnienia zarzutu potrącenia kwoty 16.387,04 zł (art.498 § 2 k.c.). W rezultacie zarzuty apelacji naruszenia art.535 k.c., art.6 k.c. i art. 232 k.p.c. okazały się chybione, w związku z czym apelacja w części dotyczącej roszczenia o zapłatę kwoty z faktury VAT nr (...) podlegała oddaleniu (art.385 k.c.).

Uzasadniony jest natomiast zarzut naruszenia art.563 k.c. Z okoliczności faktycznych przyjętych przez Sąd Rejonowy za podstawę zaskarżonego wyroku wynika, że pozwany zakupił na podstawie faktury VAT (...) szampon do myjni samochodowej na kwotę 5.293,82 zł. Towar dostarczono pozwanemu 10 września 2010 r. i według zeznań świadków P. B. (k.185) i S. G. - P. (k.186), użytkownicy myjni już jesienią 2010 r. zwracali uwagę na złą jakość szamponu. Pozwany jednak dopiero w piśmie z dnia 26 stycznia 2011 r. zareklamował towar zużywając do tej pory ok.120 kg szamponu.

Zgodnie z art.563 § 2 k.c. przy sprzedaży między osobami prowadzącymi działalność gospodarczą utrata uprawnień z tytułu rękojmi następuje, jeżeli kupujący nie zbadał rzeczy w czasie i w sposób przyjęty przy rzeczach tego rodzaju i nie zawiadomił niezwłocznie sprzedawcy o dostrzeżonej wadzie, a w wypadku gdy wada wyszła na jaw dopiero później – jeżeli nie zawiadomił sprzedawcy niezwłocznie po jej wykryciu.

Zarówno brak atestów, jak i jakość szamponu były znane pozwanemu jesienią 2010 r. w związku z czym zawiadomienie sprzedawcy o wadzie dopiero w styczniu 2011 r. było spóźnione w rozumieniu art.563 § 2 k.c. i dlatego skorzystanie z uprawnień z tytułu rękojmi na podstawie art. 568 § 3 k.c. było nieskuteczne.

Z przytoczonych względów apelacja w zakresie pozostałej należności z faktury VAT nr (...) z dnia 10.9.2010 r. była uzasadniona i dlatego należało zmienić zaskarżony wyrok w pkt II i zasądzić od pozwanego na rzecz powódki dalszą kwotę 2.646,91 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wymagalności na podstawie art.535 k.c. i art.481 k.c. oraz oddalić powództwo w pozostałej części (art.386 § 1 k.p.c.).

Zmiana wyroku Sądu Rejonowego wpływała na koszty postępowania za pierwszą instancję. Ostatecznie powód wygrał w 33% dlatego należne mu koszty wynoszą 1.200,21 zł (3.637 zł x 33%) natomiast pozwany wygrał w 67% i jemu należne koszty wynoszą 1.697,11 zł (2.533 zł x 67%). W tej sytuacji Sąd Okręgowy zmienił także pkt III zaskarżonego wyroku zmniejszając zasądzone od powódki na rzecz pozwanego koszty postępowania do kwoty 496,90 zł (1.697,11 zł – 1.200,21 zł).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art.100 k.p.c. Powódka wygrała apelację jedynie w 14%. Koszty wywołane apelacją po stronie powódki wynoszą 2.152 zł zaś po stronie pozwanego 1.200 zł. Dlatego według stosunkowego rozdzielania kosztów należało zasądzić od powódki na rzecz pozwanego kwotę 730,72 zł.